

Høringsnotat

endringer i universitets- og høyskoleloven

1. Innledning – bakgrunn for lovforslagene

1.1 Brautasetutvalget

Kunnskapsdepartementet oppnevnte 1. april 2006 et utvalg for å utrede problemstillinger knyttet til systemet for godkjenning og godskriving av høyere utdanning i Norge. Det var en tredelt bakgrunn for oppnevningen:

- et anmodningsvedtak fra Stortinget (nr. 384 (2004-2005)) der regjeringen ble bedt om å utarbeide retningslinjer for raskere kartlegging av kompetanse slik at denne kan benyttes som grunnlag for hel eller delvis godkjenning av fagkrets
- departementets varsel om at det vil bli satt i gang et arbeid for å etablere bedre rutiner for godkjenning av utenlandsk høyere utdanning i Ot.prp.nr.79 (2004-2005) om ny lov om universiteter og høyskoler
- Soria Moria-erklæringens vektlegging av å bedre innvandreres muligheter for inkludering og deltakelse i samfunns- og arbeidsliv ved at regjeringen vil gjøre det enklere og raskere å få godkjent utdanning tatt i andre land.

Utvalget, ledet av Knut Brautaset, ble særlig bedt om å se på godkjenning av utenlandsk utdanning og vurdere hvorvidt det var behov for endringer som kunne bidra til bedre integrasjon av innvandrere i det norske arbeidsmarkedet. I tillegg ble utvalget bedt om å se på reglene for godskriving av utdanning mellom norske utdanninger på bakgrunn av ny gradsstruktur.

Brautasetutvalgets mandat var begrenset til godkjenning av høyere utdanning, det vil si generell og faglig godkjenning av høyere utdanning som er hjemlet i universitets- og høyskoleloven, og omfattet ikke godkjenning/autorisasjon for det regulerte arbeidsmarkedet, som faller inn under flere departementers saksfelt.

Utvalget avga 24. januar 2007 sin innstilling, og den ble sendt på høring 30. januar med høringsfrist 30.april. Det kom inn høringsuttalelser fra 49 instanser hvorav 8 ikke hadde noen merknader til Brautasetutvalgets forslag. Gjennomgangen av høringsuttalelsene viste at det generelt er et behov for nærmere presiseringer i universitets- og høyskoleloven, samt visse endringer på grunn av ny gradsstruktur.

På bakgrunn av Brautasetutvalgets anbefalinger og innspill i høringsuttalelsene foreslår departementet nå enkelte endringer i universitets- og høyskoleloven. Departementet har også fulgt opp utvalgets anbefalinger på andre måter. Departementet har bedt NOKUT om å oppnevne en arbeidsgruppe som skal gjennomgå dagens NAG-base (Nasjonal database for godkjenning av høyere utdanning), herunder foreslå tiltak for å forbedre dagens databaseløsning. Departementet har stilt kr. 800.000,- til disposisjon for dette arbeidet. Det er

forventet at arbeidsgruppen vil avslutte sitt arbeid våren 2008. Videre er Lisboa-konvensjonens supplerende tekst sendt alle institusjoner med oppfordring til å bruke den som god bruksanvisning for rutiner i godkjenningsarbeidet.

Departementet tok også initiativet til et møte med Arbeids- og inkluderingsdepartementet hvor man så nærmere på avklaringen av ansvar, kapasitet og opplegg for norskopplæringen (for å kvalifisere utlendinger til å dekke krav til norskkunnskaper), og det er satt ned en interdepartemental arbeidsgruppe som skal jobbe videre med dette.

Departementet har også gått inn for opprettingen av det foreslåtte informasjonssenteret i siste halvdel av 2008. Dette informasjonssenteret skal gi brukerne, det være seg søkere, veiledere/rådgivere, arbeidsgivere eller andre, korrekt informasjon når det gjelder opptak til studier samt godkjenning, godskriving av høyere utdanning og godkjenning som kreves for regulerte yrker. Dette vil igjen føre til at spesielt innvandrere med utenlandsk høyere utdanning vil kunne orientere seg raskere og få sin utdanning godkjent tidligere for lettere å komme i arbeid. Informasjonen vil være tilgjengelig på mange språk, og den norskspråklige informasjonen vil være kortfattet og enkel slik at ferske språkbrukere kan forstå den. Departementet har bevilget 3 millioner til NOKUT over 2008-budsjettet for å følge opp Brautasetutvalgets forslag, herunder informasjonssenteret, arbeidet med GSU-listen og arbeidet med å gi mer utfyllende informasjon i godkjenningsbrevet. Departementet vil også bevilge 6 millioner over 2009-budsjettet til videre drift av informasjonssenteret.

1.2. Forslag til andre lovendringer

Departementet har i den senere tid mottatt innspill fra sektoren vedrørende andre områder i universitets- og høyskoleloven hvor det er behov for mindre justeringer.

NOKUT har overfor departementet vist til den økende forekomsten av falske vitnemål, og departementet foreslår endringer i loven vedrørende dette. Øvrige innspill fra sektoren har blant annet gått på problemet rundt utestenging i forbindelse med en students uønskede oppførsel, tidsfristen i forbindelse med krav om begrunnelse for karakterfastsetting og innstillingsutvalg ved ansettelse av direktør.. Departementet fremmer på bakgrunn av disse forslagene enkelte endringer i bestemmelsene som regulerer dette.

I anmodningsvedtak (nr. 369 (2007-2008)) ba Stortinget departementet om å foreta en helhetlig gjennomgang av regelverket knyttet til studenter som får barn under utdannelsen. På bakgrunn av dette vedtaket foreslår departementet enkelte endringer i bestemmelsen som omhandler rettigheter for gravide studenter.

2 Godskriving og godkjenning av utdanning tatt ved annen institusjon

2.1 Lisboa-konvensjonen

Hensikten med Konvensjonen om godkjenning av kvalifikasjoner vedrørende høyere utdanning i Europaregionen (Lisboa-konvensjonen) er å legge til rette for større akademisk mobilitet. Målet er felles løsninger på praktiske problemer når det gjelder godkjenning av

kvalifikasjoner i høyere utdanning. Dette gjelder utdanning som gir grunnlag for opptak til høyere utdanning, godkjenning av studieperioder og godkjenning av hele utdanninger. Det gjelder også at en godkjenning av en avsluttet utdanning fra en annen konvensjonspart skal gi mulighet til adgang til videre studier på like vilkår med landets egne kandidater. Det grunnleggende prinsipp i Lisboakonvensjonen er at godkjennende myndigheter i et land skal godkjenne kvalifikasjoner fra en annen konvensjonspart som likeverdig med egen utdanning med mindre det kan påvises vesentlige forskjeller mellom utdanningene.

Lisboakonvensjonen legger vekt på at saksbehandlingen av søknader om godkjenning av utdanning skal skje på en rettferdig og åpen måte etter et system som er åpent for innsyn, er forutsigbart og ikke-diskriminerende. Konvensjonens supplerende tekst "Recommendation on Criteria and Procedures for the Assessment of Foreign Qualifications and Periods of Study" gir retningslinjer for prosedyrer som bør følges ved godkjenning av utenlandsk utdanning.

2.2 Godkjenning av høyere utdanning – en kort beskrivelse av gjeldende system

Etter universitets- og høyskoleloven § 3-4 skal utdanning tatt ved en annen institusjon som går inn under loven godskrives med samme antall studiepoeng ved de andre institusjonene. Myndigheten til å godkjenne grad eller utdanning fra utenlandsk eller norsk institusjon som ikke går inn under loven, er delt mellom Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) og akkrediterte universiteter og høyskoler.

NOKUTs godkjenningsmyndighet

NOKUT har myndighet til å gi en såkalt *generell godkjenning* av utenlandsk høyere utdanning og utdanning fra norsk institusjon som ikke går inn under loven. NOKUTs vedtak treffes på bakgrunn av søknad fra enkeltpersoner. Generelle godkjenninger er myntet på det ikke-regulerte arbeidsmarkedet, det vil si at en slik godkjenning av en utenlandsk utdanning alene ikke er tilstrekkelig for yrkesgrupper som leger og sykepleiere og andre yrker der det kreves egen autorisasjon/godkjenning. En generell godkjenning er et vedtak om at utdanning fra en utenlandsk høyere utdanningsinstitusjon, eller en norsk institusjon som ikke går inn under loven, godkjennes som likestilt med akkreditert norsk høyere utdanning. Ved generell godkjenning godkjennes utdanningen ut fra prinsippet om at ett års normert studietid i utdanningslandet er jevngodt med ett års normert studietid i Norge (60 studiepoeng). Det blir også vurdert om utdanningen i omfang og nivå svarer til en bachelor-, master- eller doktorgrad, men det faglige innholdet i søkerens utdanning spesifiseres vanligvis ikke.

De akkrediterte institusjonenes godkjenningsmyndighet

Den *faglige godkjenningen* er spesifikk og utføres av de akkrediterte institusjonene, som universiteter, vitenskapelige høyskoler og høyskoler. Det er to typer faglig godkjenningsvurderinger; jevngodhet og godskriving/innpassing.

Ved *jevngodhetsvurderingen* vurderer en norsk høyere utdanningsinstitusjon om søkerens utdanning kan direkte sammenlignes med en utdanning som gis ved vedkommende universitet eller høyskole. Det er det enkelte universitet eller høyskole som på grunnlag av dokumentasjon avgjør om utdanning eller kombinasjon av utdanning fra Norge eller utlandet

oppfyller deres spesifikke krav til bredde og dybde i den aktuelle graden, det vil si om den er ”jevngod med” denne. Godkjenning etter denne bestemmelsen gir rett til å bruke den tittel som er fastsatt for den utdanningen det er jevnført med.

Søkere som allerede studerer ved en institusjon, eller som søker opptak, kan søke om *godskriving/innpassing* for tidligere utdanning. Godskriving skal gis for annen akkreditert norsk universitets- eller høyskoleutdanning når de fyller de faglige krav for vedkommende fag eller studium. Godskriving kan gis både for annen utdanning fra Norge eller utlandet. Dokumentert realkompetanse kan også gi fritak for eksamen eller praksiskrav.

Det er den aktuelle institusjonen som vurderer om utdanningen oppfyller de faglige kravene slik at studietiden kan avkortes, eller at utdanningen kan danne grunnlag for opptak til høyere grads studier. Slik faglig godkjenning krever omfattende dokumentasjon av søkerens utdanning.

2.3 Gjeldende rett

Godskriving av høyere utdanning tatt ved annen norsk høyere utdanningsinstitusjon som går inn under loven

I dag følger det av universitets- og høyskoleloven § 3-4 første ledd at som hovedregel skal en utdanning godskrives med samme antall studiepoeng ved den institusjon som studenten nå er ved, som ved den institusjon som har gitt utdanningen (tid-for-tid-prinsippet). Men bestemmelsen regulerer bare gjennomføringen av eventuell innregning av eksamen fra én institusjon i grad som gis av en annen. Hvorvidt slik innregning kan skje i en konkret grad eller yrkesutdanning, og i tilfelle med hvor stor uttelling, avhenger av reglementet for vedkommende grad.

Generell godkjenning av høyere utdanning fra utlandet eller institusjoner utenfor loven

Universitets- og høyskoleloven § 3-4 andre ledd gir NOKUT myndighet til å gi generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning eller utdanning fra norsk institusjon som ikke går inn under loven. En slik godkjenning skal angi en uttelling i studiepoeng som skal legges til grunn ved alle institusjoner under loven, og kan bare gis etter søknader fra enkeltpersoner.

Faglig godkjenning

Universitets- og høyskoleloven § 3-4 tredje ledd gjelder kun for institusjoner som er akkreditert som universitet, vitenskapelig høyskole eller høyskole. Bestemmelsen gir disse institusjonene myndighet til å godkjenne annen høyere utdanning som faglig jevn god med utdanning som tilbys ved vedkommende institusjon. Slik godkjenning gir bare rett til å benytte tittel som er fastsatt for den utdanningen som det er jevnført med.

§ 3-4 fjerde ledd regulerer de tilfeller hvor godkjenning etter tredje ledd helt eller delvis gis på grunnlag av kunnskaper som er dokumentert på annen måte enn ved eksamen. En slik godkjenning kan være praktisk særlig i situasjoner hvor det ikke lar seg gjøre å legge frem eksamenspapirer, eller hvor det ikke har vært mulig for vedkommende å ta eksamen, for

eksempel på grunn av krig, politisk forfølgelse eller personlige forhold, jf. Ot.prp. nr. 85 (1993-94) s. 74.

Bestemmelsens femte ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift med utfyllende regler om godskriving etter første ledd og om saksbehandling og klageadgang for godkjenning etter annet og tredje ledd.

Fritak fra eksamen eller prøve

I dag regulerer universitets- og høyskoleloven § 3-5 fritak for eksamen eller prøve. For private institusjoner stilles det ikke krav til at institusjonen skal være akkreditert. Også private institusjoner som har akkreditering for enkeltstudier har rett og plikt til å behandle søknader om fritak for eksamen. Departementet gis her også en rett til å pålegge institusjonene å samordne sin praksis.

Bestemmelsen hjemler den faglige vurderingen som er nødvendig ved flytting fra en institusjon til en annen, det vil si hvilke mer spesifikke kunnskapskrav som kan anses oppfylt for at en ekstern eksamen skal kunne erstatte en intern. En avlagt eksamen eller prøve skal godskrives som, og tre i stedet for, fag, studiepoeng, prøve eller annet ved institusjonen selv. Fritaket skal gis hvis "tilsvarende" eksamen eller prøver er avlagt tidligere. Hvorvidt den tidligere avlagte eksamen eller prøver er tilsvarende, må vurderes konkret i den enkelte sak.

En student som søker om fritak etter § 3-5 første setning, har rettslig krav på dette hvis lovens vilkår er oppfylt. I andre setning er institusjonen gitt adgang til å gi fritak også i andre situasjoner på grunnlag av "annen velegnet eksamen eller prøve". Dette er en skjønnsmessig vurdering som i utgangspunktet ikke skaper noen rettighet for den enkelte student.

2.4 Brautasetutvalgets forslag

Brautasetutvalget foreslo en ny formulering av universitets- og høyskoleloven § 3-4 første ledd, på grunn av endringen i gradsstrukturen som skjedde gjennom Kvalitetsreformen. Utvalget viste blant annet til at studentenes rett til en ren tid-for-tid uttelling, og den rett institusjonene nå er gitt til å sette sammen kortere eller lengre emner i studieforløp som gir grad, vanskelig kan forenes. Utvalgets forslag til ny formulering av § 3-4 første ledd var: "Studiepoeng fra beståtte emner og fag fra en institusjon som går inn under denne lov, skal, i den utstrekning de er relevante, godskrives i sin helhet studenten som del av grad eller yrkesutdanning ved de andre institusjonene. Vedkommende institusjon skal påse at det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold".

Brautasetutvalget foreslo videre at NOKUT bør få utvidete muligheter til å beskrive utdanningens innhold og nivå i sine vedtak om generell godkjenning, forutsatt at beskrivelsene ikke gir inntrykk av at utdanningen er jevn god med en bestemt grad ved en institusjon under universitets- og høyskoleloven. Utvalget foreslo en videreføring av dagens myndighetsfordeling mellom NOKUT og institusjonene ved godskriving og godkjenning av annen utdanning.

Utvalget gikk også inn for at merkostnadene ved bedømming av utenlandske doktorgrader, som ikke begrunnes i en søknad om utlyst stilling ved vedkommende institusjon, skal kunne

belastes søkeren. Utvalget foreslo derfor en tilføyelse i universitets- og høyskoleloven § 3-4: ”For vurdering av utenlandsk doktorgradseksamen i andre tilfeller enn ved søknad på utlyst stilling ved institusjonen, kan styret fastsette at søkeren skal betale et vederlag som dekker institusjonens utgifter for vurderingen.”

2.5 Departementets vurdering og forslag

Departementet viser til at høringsuttalelsene til Brautasetutvalgets innstilling indikerer at det er et behov for å revidere og klargjøre godkjennings- og godskrivingsbestemmelsene i universitets- og høyskolelovens §§ 3-4 og 3-5. Høringsrunden viser videre at den foreslåtte lovformuleringen til utvalget kan gi rom for feiltolkning. Flere høringsinstanser syntes den var uklar, og enkelte var av den oppfatning at den var i strid med tid-for-tid- prinsippet, som har vært sentralt i godkjenning av høyere utdanning i mange år.

Departementet er av den oppfatning at en ny strukturering av godkjennings- og godskrivingsbestemmelsene i §§ 3-4 og 3-5 i én generell godkjennings- og én faglig godkjenningsbestemmelse, samt noen endringer, vil gjøre det klarere hvordan lovbestemmelsene skal praktiseres.

Tid-for-tid-prinsippet

Departementet viser til at tid-for-tid-prinsippet var enklere å praktisere i det gamle gradssystemet, der cand.mag.-graden nesten fritt kunne settes sammen av ”byggeklosser” av ulik varighet (semesteremner, grunnfag/årsstudier, mellomfag, storfag, treårige profesjonsutdanninger). Det var få årsstudier som ikke kunne passere som såkalte uspesifiserte grunnfag ved de åpne universitetsfakultetene. Med de mer strukturerte bachelor- og mastergradene har man introdusert et fastere løp, noe som har medført en viss tapt fleksibilitet. Den delen av godskrivingen som skjer ved universitetene og høyskolene, må nå nødvendigvis skje i forhold til de studieprogrammene de har. Når studieprogrammene nå er strammere i oppbygningen enn det som var tilfellet tidligere, må dette også reflekteres i den faktiske godskrivingen, og i de formuleringene som gjelder godskriving av utdanning fra andre norske institusjoner. Selv om institusjonene må ha som utgangspunkt at utdanning avlagt ved andre institusjoner under loven skal vurderes etter tid-for-tid-prinsippet, vil det ofte ikke være mulig å praktisere dette prinsippet i like stor utstrekning som tidligere i de enkelte godskrivingsvedtak. Man må kunne kreve at faglige krav i graden oppfylles både med hensyn til krav til bredde og fordypning.

Hvorvidt godskriving kan skje, avhenger av reglementet for vedkommende grad. I forbindelse med innføringen av kvalitetsreformen og ny gradsstruktur skrev departementet i Ot.prp. nr. 40 (2001-2002) at ”bestemte faglige krav som gjelder for ulike grader, må være oppfylt for at det skal gis full uttelling i grad ved den aktuelle institusjonen”. Denne presiseringen kommer etter departementets vurdering ikke klart nok fram i loven slik den står i dag, eller av utvalgets forslag. Når en student eller kandidat søker om innpasning eller fritak for utdanning, vil vurderingen alltid skje i forhold til institusjonens forskrifter – som for eksempel forskrift om bachelorgrad – eller i forhold til fagplan/studieplan.

Departementet foreslår at beståtte emner, fag, eksamen eller prøve fra en institusjon som faller inn under loven, skal godskrives så sant de oppfyller de faglige krav for en bestemt grad eller

utdanning, ved en annen institusjon. Det presiseres at tid-for-tid-prinsippet fortsatt er hovedregel ved godskriving, men at det i en del tilfeller ikke vil kunne godskrives fullt ut, da den enkelte institusjon må vurdere dette i henhold til sine egne faglige krav.

Gjeldende § 3-5 om fritak for eksamen eller prøve videreføres, men regelen innarbeides i bestemmelsen om godskriving i nytt annet ledd.

Det vises til lovforslaget § 3-5 første og annet ledd.

Myndighet i godkjenningssaker

En videreføring av dagens myndighetsfordeling mellom NOKUT og institusjonene ved godskriving og godkjenning av annen utdanning, er noe departementet i utgangspunktet støtter. Men det har vist seg at det på enkelte områder foreligger en viss forskjell i praksis mellom institusjonene, og mellom institusjonene og NOKUT. Derfor ønsker departementet at NOKUT får en mer markert rolle i den faglige godkjenningen, for eksempel gjennom en verifiseringsfunksjon av utdanningsdokumenter og en plikt til å hjelpe de institusjonene som ber om dette i forbindelse med kvalitetssikringen av godkjenningen. En nærmere beskrivelse av NOKUTs ansvar og myndighet vil bli fastsatt av departementet i forskrift, jf. ny § 3-5 fjerde ledd.

NOKUT vil også ha koordineringsansvaret med den nye nasjonale godkjenningsdatabasen (NAG). Departementet har bedt NOKUT om å oppnevne en arbeidsgruppe som skal gjennomgå dagens databaseløsning og foreslå tiltak for å forbedre dagens databaseløsning. En nasjonal database med blant annet oppdatert informasjon om hvordan utenlandske høyere utdanninger er blitt godkjent ved institusjonene, er et viktig hjelpemiddel i arbeidet med å effektivisere behandlingen av godkjenningssaker, sikre likebehandling av slike saker og gi faktainformasjon til både søkere og institusjonene.

Godkjenning av utenlandske doktorgrader

Utgangspunktet er at personer med utenlandsk doktorgrad skal kunne bruke denne graden i Norge uten ytterligere godkjenning. Det foregår også et arbeid med doktorgradsløpet i Bolognaprosessen, på samme måte som for bachelor- og mastergradene, med sikte på bedre gjennomsiktighet i systemene mellom de ulike landene for å lette godkjenning og tilrettelegge for mobilitet. NOKUT kan gi en generell vurdering av en utenlandsk doktorgrad, som sier om den er på samme nivå som norske doktorgader. En slik vurdering forutsetter ingen vurderingskommisjon, da NOKUT bygger vurderingen på sin kompetanse om utdanningsinstitusjonen og landets utdanningssystem, samt strukturen på den aktuelle doktorgraden. Godkjenning av utenlandsk doktorgrad som faglig jevn god med doktorgrad på fagområdet ved den norske institusjonen foretas hos vedkommende institusjon og fordrer bruk av sakkyndig komité (vurderingskommisjon).

Brautasetutvalget foreslo som nevnt at merkostnadene ved bedømming av utenlandske doktorgrader, som ikke begrunnes i en søknad om utlyst stilling ved vedkommende institusjon, skal kunne belastes søkeren. Høringsuttalelsene viser at enkelte institusjoner har hatt en jevn økning av slike søknader. Søknadene er ofte begrunnet i et ønske om å oppnå doktorgradstillegget i lønn, få godkjent doktorgraden som tilsvarende ett års

forskningstjeneste i en spesialistutdanning eller for å søke på stilling ved annen institusjon. Hensikten er altså ikke å få en bedømming som ledd i søknad om undervisnings- og forskerstilling ved den godkjennende institusjonen.

Arbeidet med godkjenningen er omfattende og ressurskrevende og spørsmålet er hvor langt institusjonenes forpliktelser går i forbindelse med slik godkjenning. Utvalget mente at institusjonene i alle fall bør ha anledning til å kreve kompensasjon for arbeidet, fordi det som regel medfører oppretting av en egen vurderingskommisjon. Høringsuttalelsene viste at de institusjonene som i dag har de fleste av doktorgradsgodkjenningene, støttet utvalgets forslag.

Det har i den senere tid vært økende søking om faglig godkjenning av utenlandske doktorgrader som ikke har utgangspunkt i en stillingsutlysning. Den økonomiske belastningen dette innebærer for institusjonene, blant annet ved å oppnevne en egen vurderingskommisjon i forbindelse med godkjenningen, gjør at departementet nå går inn for at institusjonene ved bedømming av utenlandske doktorgrader kan belaste søkeren institusjonens merkostnader hvor slik bedømming ikke har utgangspunkt i en stillingsutlysning ved vedkommende institusjon. Når det gjelder ønske om å få en godkjenning av utenlandsk doktorgrad for å oppnå doktorgradstillegg i lønn, godkjenning som forskningstjeneste i en spesialistutdanning eller for opprykk til førsteamanuensis, er departementet av den oppfatning at en generell godkjenning fra NOKUT er tilstrekkelig, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-4. Hvis det likevel skulle vise seg at institusjonen ikke anerkjenner denne generelle godkjenningen fra NOKUT, kan ikke institusjonen ta seg betalt for den faglige vurderingen av den utenlandske doktorgraden i de nevnte tilfellene.

Søkeren skal kun belastes den reelle merutgiften ved en slik godkjenning, og beregningen av institusjonens merkostnader må kunne dokumenteres overfor søkeren. Departementet viser til at det i vurderingen skal tas hensyn til søkere fra lavinntektsgrupper, slik det fremkommer av Lisboakonvensjonens supplerende tekst, jf. *Appendix I to the draft recommendation on procedures and criteria for the assessment of foreign qualifications and periods of study* punkt 21: *“Special measures aimed at low income groups, refugees and displaced persons and other disadvantaged groups should be considered in order to ensure that no applicant is prevented from seeking recognition of his or her foreign qualifications because of the costs involved”*.

Det vises til lovforslaget § 3-5 femte ledd.

3 Falske vitnemål

3.1 Gjeldende rett

I henhold til universitets- og høyskoleloven § 3-7 sjette ledd kan en institusjon som oppdager at en søker har benyttet seg av falsk vitnemål eller andre falske dokumenter i forbindelse med studentopptak, informere de andre institusjonene som faller inn under denne lov om dette.

Institusjonenes taushetsplikt om slike forhold, overfor andre enn institusjoner under loven som har bruk for dette, er dog ikke til hinder for at institusjonene har adgang til å anmelde slike forhold til påtalemyndighetene, jf. forvaltningsloven § 13 b første ledd nr. 6.

3.2 Departementets vurdering og forslag

NOKUT har overfor departementet uttrykt bekymring for den økende forekomsten av falske vitnemål og vitnemål fra såkalte "Diploma Mills" (vitnemål fra ikke-eksisterende/falske institusjoner) i godkjenningssaker. I dag kan institusjonene informere hverandre når en søker har levert falskt vitnemål eller andre falske dokumenter i forbindelse med studentopptak, men bestemmelsen omfatter ikke NOKUT. Tall fra NOKUT, samt tilbakemeldinger fra sektoren, kan tyde på at institusjonene ikke avdekker bruken av falske vitnemål fra utlandet i sin godkjenningspraksis. Departementet mener dette er et alvorlig problem, selv om det er vanskelig å fastslå omfanget på bruken av falske vitnemål.

Departementet foreslår å endre universitets- og høyskoleloven § 3-7 sjette ledd, første setning slik at institusjonene og NOKUT gjensidig kan informere hverandre i saker som involverer falske dokumenter. Hva departementet anser som falske vitnemål og falske dokumenter vil bli nærmere presisert i forskrift til loven.

Et generelt forbud mot bruk av falske dokumenter finnes i straffeloven. På bakgrunn av den senere tids økning i slike søknader og departementets ønske om å redusere slikt misbruk, foreslår departementet at dette også spesielt lovfestes i universitets- og høyskoleloven og foreslår derfor et nytt syvende ledd i § 3-7, hvor det hjemles et forbud mot å bruke falske vitnemål og andre falske dokumenter ved opptak og godkjenning. Reaksjonen for slik bruk foreslås å være inndragning av de falske papirene samt at søker ikke kan søke opptak ved universiteter eller høyskoler som faller inn under loven det neste året, herunder ikke få godkjent utdanning ved NOKUT eller en institusjon under loven i samme tidsperiode. Det foreslår videre at tittelen på § 3-7 blir "*Studentopptak m.v.*".

Det vises til lovforslaget § 3-7 sjette og syvende ledd.

4 Rettigheter for studenter som får barn i studietiden

4.1 Gjeldende rett

I dag hjemler universitets- og høyskoleloven § 4-5 studenters rett til fødselspermisjon. Bestemmelsen var ny for både statlige og private institusjoner i 2005 da ny lov om universiteter og høyskoler trådte i kraft. Bestemmelsen innebærer at institusjonene skal legge forholdene til rette for studenter som er i permisjon, og sikre at disse studentene får god informasjon og veiledning om gjenopptak av studier etter endt permisjon. Studentene har rettskrav på å få fortsette sine studier på tilsvarende nivå som før permisjonen. Institusjonenes ansvar innebærer dog ikke at studentene nødvendigvis vil ha krav på å starte i studier umiddelbart etter endt permisjon. Institusjonene må imidlertid, så langt det er praktisk mulig, legge forholdene til rette for at studenten kan gjenoppta sine studier så raskt som mulig.

4.2 Anmodningsvedtak fra Stortinget

Representantene Dagrunn Eriksen og May-Helen Molvær Grimstad fremmet i Dokument nr. 8:12 (2007-2008) forslag om å bedre rammevilkårene for studenter som får barn i studietiden. De viste blant annet til at det må være mulig å kombinere det å ha barn med å ta høyere utdanning, ved at de har lik rett til utdanning og lik rett til å kunne fullføre studiene. De

påpekte at institusjonene i større grad må utvise fleksibilitet når det gjelder de forpliktelser foreldrerollen innebærer, og det bør i større grad utformes et entydig og felles regelverk for foreldres spesifikke rettigheter i studieløpet. De viste også til at det i dag har oppstått ulik praksis rundt permisjonsreglene ved de enkelte institusjonene på grunn av forskjellige regelverk og feilaktige tolkninger.

Den 29. januar 2008 fremmet Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen en innstilling til Stortinget (Innst.S.nr. 118 (2007-2008)) hvor de viser til dokument 8-forslaget og sier seg enig med forslagsstillerne i at man må ha en bedre tilrettelegging for studenter som får barn mens de er under utdanning. Komiteen viser til at de ser det som spesielt viktig at institusjonen legger til rette for den gravide både i forhold til eksamen i forkant av fødsel, men også start på studier igjen etter endt permisjon. De viser blant annet til at det er ulik praksis ved institusjonene for hvordan universitets- og høyskoleloven § 4-5 tolkes og praktiseres.

Komiteen ber departementet vurdere å gi studenter som har termin midt i eksamensperioden, rett til utsatt eksamen eller eksamen på et tidligere tidspunkt, herunder en samordning av regelverket i Statens lånekasse for utdanning og universitets- og høyskoleloven, som studenten er underlagt. Komiteen ber videre departementet vurdere hvordan studenter i fødselspermisjon fremdeles skal kunne benytte seg av samskipnadens velferdstilbud mens de er i permisjon. Komiteen ber også departementet vurdere de ordninger som finnes i de tilfeller der far er student.

Den 14. februar behandlet Stortinget komiteens innstilling og fremmet følgende anmodningsvedtak: *”Stortinget ber Regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av de ulike regelverkene for studenter som får barn i studietiden, slik som trygdelovgivning, studiestøtteordningen, samskipnadens regelverk, Statens lånekasse for utdanning mv. og se på hvordan disse kan fungere optimalt og i samsvar med hverandre.”*

4.3 Departementets vurdering og forslag

Departementet vil følge opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 369 (2007-2008) med en helhetlig gjennomgang av regelverk som er bestemmende for rettighetene til studenter som får barn i forbindelse med studiet. Departementet vil følge opp dette med en helhetlig gjennomgang av regelverket, men foreslår allerede nå en endring i rettighetene til gravide studenter.

Fødselspermisjon

Universitets- og høyskoleloven § 4-5 regulerer studenters rett til fødselspermisjon. Departementet er av den oppfatning at gjeldende universitets- og høyskolelov hjemler studierett selv for studenter som tar permisjon fra sine studier i forbindelse med fødsel. Departementet er opptatt av å sikre studentene tydelige rettigheter og går derfor inn for en presisering i § 4-5 første ledd vedrørende dette. Nærmere regler om hvilke studenter som skal betale semesteravgift reguleres av forskriften til studentsamskipnadsloven. Departementet vil vurdere dette spørsmålet i forbindelse med utarbeidelsen av ny forskrift til studentsamskipnadsloven som vil bli sendt på høring i løpet av våren 2008.

Utsatt eksamen

Studenter som har termin på eksamenstidspunktet møter ulike ordninger for hvorvidt de kan få utsatt eksamen, avhengig av ikke bare hvilken institusjon de tilhører, men også hvilket fakultet de studerer ved. Departementet viser til at ulik praksis bryter med prinsippet om likebehandling, og fremmer derfor forslaget om at departementet i forskrift kan gi nærmere regler om gravide studenters rett til utsatt eksamen.

Det vises til lovforslaget § 4-5.

5 Diverse endringer i loven

5.1 Utestenging

Bestemmelsen i universitets- og høyskoleloven § 4-8 omhandler utestenging og bortvisning. Etter bestemmelsens første og andre ledd kan en student utestenges fra institusjonen i inntil ett år, hvis studenten opptrer grovt forstyrrende eller skaper fare for liv og helse hos pasienter, elever med mer. Etter tredje ledd kan en student som er tatt i fusk i henhold til § 4-7 utestenges fra institusjonen, og fratas retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner som går inn under loven, i inntil ett år. Bestemmelsen innebærer at en student som er utestengt ved én institusjon ikke kan gå opp til eksamen ved en annen institusjon i utestengingstiden.

Når det gjelder en student som blir utestengt etter § 4-8, første og andre ledd, er det ikke adgang til å frata studenten retten til å gå opp til eksamen ved en annen institusjon i utestengingstiden. På denne bakgrunn kan en student som er utestengt etter første eller andre ledd ta tilsvarende studier ved andre institusjoner. Det foreligger heller ingen hjemmel i gjeldende lov til å varsle andre institusjoner om studentens oppførsel. Departementet er av den oppfatning at dette er uheldig, og går derfor inn for å endre § 4-8 første og andre ledd, slik at en student som blir utestengt kan fratas retten til å gå opp til eksamen ved andre universiteter og høyskoler i utestengingsperioden.

Departementet presiserer at utestenging fra eksamen er en kan-bestemmelse og at styret eller styrets klagenemnd må vurdere alvorret i den handling som foreligger og avpasse utestengingen til forholdet. For eksempel kan styre bestemme at en student som har opptrådt som beskrevet i andre ledd kun skal utestenges fra eksamen i andre fag som har klinisk undervisning og praksis.

Det vises til lovforslaget § 4-8 første og andre ledd.

5.2 Klage på karakter

Bestemmelsen i universitets- og høyskoleloven § 5-3 første ledd regulerer en students rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen. Krav om begrunnelse må fremsettes innen én uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, men likevel ikke mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.

Dagens § 5-3 første ledd tar høyde for at en student av ulike grunner ikke får kjennskap til sin karakter når den blir kunngjort. Studenten har da en ukes frist fra det tidspunktet hun fikk kjennskap til karakteren, men likevel ikke mer enn tre uker etter kunngjøring. Ved alle statlige institusjoner, og de fleste private, får studentene nå tilgang til sensur via nettløsninger.

Tidligere måtte studenten møte opp fysisk og se på en oppslagstavle hvilken karakter hun hadde fått. Da kunne det ta tid før studenten fikk kjennskap til karakteren. Med dagens nettbaserte studentsystem kan studenten logge seg på egen side hvor som helst i verden og sjekke karakterer, alternativt ringe institusjonen hvor slik nettløsning ikke er tilgjengelig.

Uttalelser fra sektoren viser at mange studenter venter tre uker med å be om begrunnelse. Når de har fått den, har de tre nye ukers klagefrist. Nå som semestrene er strukket i begge ender anser institusjonene det vanskelig å bli ferdig med begrunnelser og klager før man er langt inne i det nye semesteret. Dette betyr at studentene er for sent ute til å melde seg opp til ny eksamen hvis de ikke får medhold i klagen.

Departementet foreslår at § 5-3 første ledd endres slik at lovbestemmelsen harmonerer bedre med dagens tekniske løsninger og institusjonenes utfordringer, slik at fristen for å be om begrunnelse skal være en uke fra karakteren ble kunngjort. En forutsetning for at fristen begynner å løpe er at institusjonene har kunngjort karakteren i henhold til tidligere informasjon til studentene, med andre ord fra den dato som er kjent på forhånd. Skulle institusjonen kunngjøre karakteren før det forhåndsbestemte tidspunktet, begynner ikke fristen å løpe før den forhåndsbestemte datoen.

Det vises til lovforslaget § 5- 3 første ledd.

5.3 Vurdering av om det finnes søkere klart kvalifisert for fast ansettelse

Ved ansettelser i undervisnings- og forskerstillinger foretas det først en sakkyndig bedømmelse av søkerne, jf universitets- og høyskoleloven § 6-3 tredje ledd. I tillegg til den sakkyndige bedømmelsen kan det også tas hensyn til opplysninger som kommer fram ved intervju, prøveforelesninger eller andre prøver.

Universitets- og høyskoleloven § 6-5 første ledd sier at hvis det ikke har meldt seg en søker som etter fastsatte vilkår eller sakkyndig bedømmelse er klart kvalifisert for fast ansettelse, og det heller ikke er sannsynlig at en kvalifisert søker vil melde seg ved ny kunngjøring, kan en søker ansattes midlertidig. Etter departementets syn kan det kunne tas hensyn til opplysninger som kommer fram ved intervju, prøveforelesning eller andre prøver, når det skal vurderes om det har meldt seg kvalifiserte søkere etter § 6-5 første ledd.

I en uttalelse fra februar 2008 skriver Sivilombudsmannen at en adgang til å vektlegge slike forhold ikke kan utledes av en naturlig språklig forståelse av ordlyden, og han ber departementet vurdere om det er behov for å presisere lovteksten. For å unngå misforståelser foreslår derfor departementet at § 6-5 første ledd endres slik at det klart kommer fram at ansettelsesmyndighetene kan vurdere om det har meldt seg klart kvalifiserte søkere.

I første ledd er betegnelsen "vitenskapelig stilling" benyttet i dagens lovtekst, mens paragrafens overskrift gjelder ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger. For å sikre språklig konsistens foreslår vi å endre betegnelsen "vitenskapelig stilling" til "undervisnings- og forskerstilling" også i selve lovteksten.

Det vises til lovforslaget § 6-5 første ledd.

5.4 Innstillingsutvalg ved ansettelse av administrerende direktør

Universitets- og høyskoleloven har i § 11-1 egne regler om ansettelser ved statlige universiteter og høyskoler, herunder regler om innstilling ved ansettelse av prorektor og leder for avdeling og grunnenhet. Loven har ikke egne bestemmelser om innstilling ved ansettelse av administrerende direktør ved de institusjoner som har valgt rektor. Tjenestemannslovens regler gjelder dermed for innstilling av direktør.

For å sikre at studentene som hovedregel blir sikret representasjon i innstillingsutvalget, foreslås det at regler om innstilling ved ansettelse av administrerende direktør tas inn i § 11-1 tredje ledd. Den foreslåtte ordningen er for øvrig i samsvar med den tidligere lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 32 nr. 2.

Det vises til lovforslaget § 11-1 tredje ledd.

5.5 Universitetsmuseene

Universitets- og høyskoleloven § 1-4 andre ledd gir universitetene i Bergen, Oslo, Tromsø og Trondheim et særskilt ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger.

Universitetsmuseene fungerer samlet sett som nasjonalmuseum for naturhistorisk og kulturhistorisk materiale og inngår i flere forskernettverk. Det er behov for samordning av oppgaver knyttet til standardisering og tilgjengeliggjøring av data, standardisering av rapporteringssystemer, formidling, forvaltning og forskningsinfrastruktur.

Departementet foreslår at § 1-4 andre ledd endres slik at departementet gis hjemmel til å fastsette i forskrift med nærmere regler om samarbeid og arbeidsdeling mellom universitetene vedrørende universitetsmuseene.

5.6 Kvalifikasjonsrammeverk

Universitets- og høyskoleloven § 3-2 omhandler grader, yrkesutdanninger og titler. Departementet foreslår å bytte ut begrepet ”rammeverk for kvalifikasjoner” i første ledd med begrepet ”kvalifikasjonsrammeverk”. Grunnen er et ønske om konsistens, da termen som nå brukes i de fleste dokumenter om saken er ”kvalifikasjonsrammeverk”.

6 Endring i forskrift om godskriving av høyere utdanning

6.1 Brautasetutvalgets forslag

Brautasetutvalget drøftet i forbindelse med arbeidet om det i større grad enn i dag bør være adgang for den enkelte institusjon å bestemme hva som skal godskrives fra annen eller egen institusjon i graden. Innstillingen referer til at flere institusjoner i sektoren var opptatt av muligheten for et sterkere krav om studietilknytning til vitnemålsutskrivende institusjon for fordypningsdelen i et program, herunder at fordypningsdelen må være avlagt ved det lærestedet som utsteder graden.

Utvalget foreslo dog kun at forskrift om godskriving av høyere utdanning § 2 som blant annet hjemler et krav om at minst 60 studiepoeng må være avlagt ved den institusjon som skal utstede vitnemål og grad, endres. Forslaget gikk ut på at siste setning i § 2, om at en institusjon ikke kan oppstille et strengere tilknytningskrav enn det som følger av første ledd, sløyfes.

6.2 Departementets vurdering og forslag

Departementet går også inn for å endre § 2 andre ledd, i forskrift om godskriving av høyere utdanning, slik at siste setning, som foreslått av Brautasetutvalget, sløyfes.

Når det gjelder utstedelse av vitnemål, viser departementet videre til at slik ordningen er i dag, kan en student få utstedt et vitnemål hvis han eller hun har avlagt 60 studiepoeng ved institusjonen, uavhengig av hvor fordypningsdelen er tatt. Mange bachelorstudier, særlig ved universitetene, har krav til fordypning i bachelorgraden som tilfredsstillende opptak til mastergrad på samme område. Vurdering av fordypningsdelen som ikke er tatt hos vedkommende institusjon kan ofte være vanskelig, og i tillegg en økonomisk belastning på denne institusjonen.

Departementet har fått innspill fra flere institusjoner som foreslår at forskriften også endres slik at den vitnemålsutskrivende institusjon kan kreve at fordypningsenhetene skal være avlagt ved denne institusjonen. Departementet ser imidlertid at dette er et forslag som vil kunne gi en innstramming i studentenes fleksibilitet med hensyn til utsteding av vitnemål og at det kan skape avgrensingsproblemer og tolkningsspørsmål om hva som ligger i begrepet "fordypningsenhet". Departementet er sikre på om et slikt krav er hensiktsmessig. Departementet mener like fullt at det er behov for å få en bred vurdering av et slikt krav, og mener derfor at det bør sendes på høring.

Det vises til forslag til endring i forskrift om godskriving av høyere utdanning § 2 andre ledd.

7 Endring i forskrift om opptak til høyere utdanning

7.1 Brautasetutvalgets forslag

Brautasetutvalget foreslo at GSU-listen (Generell Studiekompetanse og tilleggskrav for søkere med Utenlandsk utdanning) inntil videre beholdes som grunnlag både for opptak av søkere med utenlandsk utdanning og for godkjenning av utenlandsk utdanning. De oppfordret departementet om å gi GSU-listen en formell og tydelig status. For opptak bør den være bindende, mens den for godkjenningsarbeidet bør være veiledende. Utvalget forutsatte da at det settes av tilstrekkelig med ressurser til arbeidet med utvikling, oppdatering og kvalitetssikring av listen. Utvalget foreslo at GSU-listen forskriftsfestes som del av forskrift om opptak til høyere utdanning. GSU-listen gjøres da bindende ved opptak til høyere utdanning.

Utvalget foreslo videre at det oppnevnes et permanent, sakkyndig rådgivende GSU-utvalg. Arbeidet med, og ansvaret for GSU-listen, skulle fortsatt ligge hos NOKUT, men eventuelle endringsforslag til GSU-listen fremmes og diskuteres i det rådgivende utvalget. Det endelige vedtaket fattes av NOKUTs styre.

7.2 Departementets vurdering og forslag

GSU-listen fastslår de akademiske minstekravene (generell studiekompetanse) for opptak til norsk høyere utdanning for søkere med utenlandsk utdanning. Listen brukes først og fremst ved opptak av søkere med opptaksgrunnlag fra utlandet (utenom Norden) til norsk høyere utdanning, ved godkjenning av og innpassing av utenlandsk høyere utdanning i Norge, veiledning for studier i utlandet og av mange andre aktører som kommer i kontakt med personer med utdanning fra utlandet. Blant annet følger Lånekassen listen ved tildeling av utdanningsstøtte til studier i utlandet. Erfaring har dog vist at arbeidet med listen er komplekst, blant annet det at den brukes både til opptak og til godkjenning.

GSU-listen har som nevnt mange brukere på et felt som stadig er i endring. Behovet for å kunne oppdatere og ajourføre listen i samsvar med dette gjør at GSU-listen har en dynamisk struktur. Dette er en forutsetning for at den skal være et pålitelig redskap i saksbehandlingen. Men departementet er av den oppfatning at dette ikke er noen hindring for at listen gis status som forskrift ved opptak til høyere studier. For godkjenningsarbeidet vil den fortsatt være veiledende.

Flertallet av høringsuttalelsene var positive til utvalgets forslag, og departementet støtter forslaget og fremmer herved forslag om endring i forskrift om opptak til høyere utdanning for å gjøre GSU-listen bindende ved opptak til høyere studier, jf. § 2-2 sjette ledd.

Departementet viser også til at det over budsjettet for 2008 er satt av penger for å opprette et sakkyndig rådgivende utvalg til GSU-listen, i henhold til flertallet i utvalgets forslag.

Forslag til endringer i universitets- og høyskoleloven

§ 1-4 annet ledd skal lyde:

(2) Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, Universitetet i Tromsø og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet har et særskilt nasjonalt ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger. *Departementet kan gi forskrift om samarbeid og arbeidsdeling mellom universitetene.*

§ 3-2 første ledd skal lyde:

(1) Kongen bestemmer hvilke grader og yrkesutdanninger en institusjon kan gi, den tid det enkelte studium skal kunne gjennomføres på, og hvilken tittel graden eller yrkesutdanningen gir rett til. Departementet kan gi forskrift om et nasjonalt *kvalifikasjonsrammeverk* og om institusjonenes adgang til å gi grader og yrkesutdanninger i samarbeid med andre institusjoner. Departementet kan gi forskrift om krav til høyere grad og om omfang av selvstendig arbeid i høyere grad.

§ 3-4 skal lyde:

§ 3-4 Generell godkjenning

NOKUT avgjør, etter søknad fra enkeltpersoner, om utdanning fra utenlandsk høyere utdanningsinstitusjon eller norsk institusjon som ikke går inn under loven, skal godkjennes som likestilt med akkreditert norsk høyere utdanning. *Departementet kan gi forskrift om saksbehandling og klageadgang etter denne bestemmelsen.*

§ 3-5 skal lyde:

§ 3-5 Faglig godskriving og godkjenning

(1) *Universiteter og høyskoler skal godskrive beståtte emner, fag, eksamen eller prøve fra andre universiteter og høyskoler som går inn under denne lov med samme antall studiepoeng i den utstrekning de oppfyller de faglige krav for en bestemt grad eller utdanning ved institusjonen. Vedkommende institusjon skal påse at det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold.*

(2) *Universiteter og høyskoler kan godskrive på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for godskriving. Departementet kan pålegge institusjonene å samordne sin praksis.*

(3) Institusjoner som er akkreditert som universitet, vitenskapelig høyskole eller høyskole avgjør selv søknader fra enkeltpersoner om godkjenning av annen høyere utdanning som faglig jevngrad med utdanning som tilbys ved den enkelte institusjon. *I særlige tilfeller kan godkjenning gis helt eller delvis på grunnlag av kunnskaper som er dokumentert på annen måte enn ved eksamen. En prøve for å kontrollere de dokumenterte kunnskapene, eller*

tilleggsprøve, kan kreves avlagt. Godkjenning etter denne bestemmelsen gir rett til å bruke den tittel som er fastsatt for den utdanningen det er jevnført med.

(4) NOKUT har ansvar for å formidle informasjon om institusjonenes vedtak om godkjenning av høyere utdanning etter tredje ledd, og skal legge til rette for en samordnet nasjonal praksis. Departementet kan i forskrift gi regler om NOKUTs ansvar og myndighet.

(5) For vurdering av utenlandsk doktorgrad i andre tilfeller enn ved søknad på utlyst stilling ved institusjonen, kan styret ved institusjonen fastsette at søkeren skal betale et vederlag som dekker institusjonenes utgifter for vurderingen.

(6) Departementet kan gi forskrift om saksbehandling og klageadgang etter denne paragraf.

§ 3-7 skal hete:

Studentopptak m.v.

§ 3-7 sjette og syvende ledd skal lyde:

(6) Dersom en institusjon eller NOKUT oppdager at en søker har levert falskt vitnemål eller andre falske dokumenter, kan institusjonene under denne lov og NOKUT gjensidig informere hverandre. Departementet kan gi forskrift om hva som anses som falske vitnemål og falske dokumenter etter denne bestemmelsen.

(7) Den som har søkt opptak eller godkjenning ved bruk av falskt vitnemål eller andre falske dokumenter, vil få nevnte papirer inndratt og kan ikke søke om opptak eller å få godkjent utdanning i inntil ett år.

§ 4-5 første ledd skal lyde:

(1) En student som får barn under studiene, skal gis rett til permisjon fra studiene under svangerskap og til omsorg for barn. Studenten har fortsatt studierett ved institusjonen og har rett til å gjenoppta sine studier på tilsvarende nivå som før permisjonen. Departementet kan gi forskrift om gravide studenters adgang til utsatt eksamen. Bestemmelsene i arbeidsmiljøloven §§ 12-1 til 12-5 og §12-7 gjelder så langt de passer.

§ 4-8 første og annet ledd skal lyde:

(1) En student som tross skriftlig advarsel fra styret gjentatte ganger opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved institusjonen ellers, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. §5-1, bortvises fra nærmere bestemte områder ved institusjonen for inntil ett år. Hvis en student etter skriftlig advarsel fra styret fortsatt ikke respekterer slik bortvisning, kan styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. §5-1, utestenge ham eller henne fra studiet og fratras vedkommende retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov i inntil ett år Andre universiteter og høyskoler kan informeres om vedtaket.

(2) En student som grovt klanderverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse for pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre

med som del i klinisk undervisning eller praksisopplæring, eller som gjør seg skyldig i grove brudd på taushetsplikt eller i grovt usømmelig opptreden overfor disse, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. §5-1, utestenges fra studiet *og fratras retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov* i inntil tre år. *Andre universiteter og høyskoler kan informeres om vedtaket*. Institusjonen skal informere Sosial- og helsedirektoratet om utestenging etter dette alternativ når det gjelder studenter som følger utdanninger som kan utløse rett til autorisasjon etter helsepersonelloven §48 første ledd.

§ 5-3 første ledd skal lyde

(1) Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse fremsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse fremsettes innen *én* uke fra karakteren ble kunngjort.

§ 6-5 første ledd skal lyde:

(1) Dersom det til fast *undervisnings- og forskerstilling* ved en høyere utdanningsinstitusjon ikke har meldt seg søker som etter fastsatte vilkår eller *ansettelsesmyndighetens vurdering* er klart kvalifisert for fast ansettelse, og det ikke er sannsynlig at kvalifisert søker vil melde seg ved ny kunngjøring, kan likevel en søker ansettes for begrenset tid når:

- a) muligheten for tidsbegrenset ansettelse er nevnt i kunngjøringen, og
- b) vedkommende, etter ansettelsesmyndighetens vurdering, har forutsetninger for å skaffe seg de nødvendige kvalifikasjoner i løpet av ansettelsesperioden.

Ansettelsesmyndigheten fastsetter ansettelsesperioden, som ikke må vare over tre år.

Ansettelsesperioden kan dog forlenges med den tid det tar å få gjennomført en forsvarlig vurdering av vedkommendes kvalifikasjoner, men ikke ut over seks måneder. Tidsrommet kan deretter ikke forlenges, og ny tidsbegrenset ansettelse av vedkommende kan heller ikke skje. Ved utløpet av ansettelsesperioden har vedkommende krav på å bli vurdert for fast ansettelse før stillingen kunngjøres på ny.

§ 11-1 tredje ledd skal lyde:

(3) Ansettelse av prorektor, leder for avdeling og grunnenhet og *administrativ direktør etter § 10-3* skal skje på grunnlag av innstilling fra et innstillingsutvalg. Styret selv fastsetter innstillingsutvalgets sammensetning og nærmere regler om innstilling m.m. Studentene skal være representert i innstillingsutvalget, hvis ikke styret enstemmig bestemmer noe annet.

Forslag til endring i forskrift om godskriving av høyere utdanning av 31. januar 2007 nr. 173

§ 2 annet ledd skal lyde:

Den vitnemålsutstedende institusjon kan kreve at fordypningsenheter skal være avlagt hos vedkommende institusjon.

**Forslag til endring i forskrift om opptak til høyere utdanning av
10. april 2006 nr. 412**

§ 2-2 sjette ledd skal lyde:

(6) GSU-listen er bindende ved opptak til høyere utdanning.